СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 5. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 8-го січня 1938. No. 5. Jersey City, N. J., Saturday, January 8, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

НОВИЙ НЕДОБІР У ДЕРЖАВНОМУ СКАРБІ

ВАШИНГТОН. — Хоч кілька місяців тому загально сподівалися, що державний буджет, себто приходи і розходи, буде зрівноважений, то у своому звіті про фінансове положення краю президент Рузвелт заявив, що на черговий рік буде знов поверх біліон долярів недобору. Непередбачені видатки пішли на розбудову військової фльоти і на нові піддержки безробітних. Президент у звіті рівночасно заявив, що коли цього вимагатиме потреба, то уряд ці видатки ще збільшить. Залежатиме це від того, чи міжнародне положення успокоїться та чи теперішнє безробіття змаліє. Колиб міжнародне положення не успокоїлось, то видатки на зброєння мусять піднестись; а коли безробіття не змаліє, тільки буде рости, то видатки на поміч безробітним також будуть зростати.

СКІЛЬКИ ЛЮДЕЙ УТРАТИЛИ ПРАЦЮ.

ВАШИНГТОН.—Американська Федерація Праці подала до відома, що внаслідок останнього промислового застою втратили працю поверх півтора міліона промислових робітників. Але що біля пів міліона знайшли працю в інших галузях, то на чисто втратили працю один міліон робітників. Проте число занятих робітників іще є 300,000 більше цього року, ніж попереднього. Також більші їх заплати. Пересічно за 1937 рік заплати зросли на 6 центів від години. Але зате зросли ціни на продукти, отже ця підвишка фактично знівелювалася.

І ГУБЕРНАТОР ЛІМЕН Є ЗА СПІВПРАЦЮ.

ОЛБАНІ. — Губернатор Лімен виголосив до стейтової легіслятури своє послання, в якому також закликав бизнес і робітників до співпраці. Він висказався теж проти дитячої праці, а далі закликав асекураційні компанії, щоб вкладали свої резервові капітали в розбудову мешкальних домів.

КОМПАНІЯ „МЕТРОПОЛИТЕН ІНШУРЕНС" ГОТОВА ВЛОЖИТИ СТО МІЛІОНІВ.

НЮ ЙОРК. — У відповідь на послання губернатора Лімена заряд одної з найбільших американських асекураційних компаній, „Метрополитен Іншуренс Ко.", заявив, що він готов вложити сто міліонів долярів у будівлі дешевих мешкальних домів у формі перших гіпотек (морґеджів).

ЗАКІНЧИВСЯ СТРАЙК В АВТОМАТАХ.

НЮ ЙОРК. — Пять-місячний страйк в автоматах ресторанів Горн і Гардард остаточно закінчився. Страйкарі приняли старі умови праці, а заряд автоматів зобовязався впродовж шістьох місяців їх усіх назад приняти до праці. Притім заряд зазначив, що вразі неприняття робітників з приводу браку праці юнія не матиме права вважати це причиною до чергового страйку. Страйк цей деколи прибирав нагальні форми, так, що поліція арештувала в часі його поверх 1,100 пікетників. В останніх місяцях публика знов почала навідувати ці ресторани, не звертаючи уваги на страйкарів. Таке положення змусило страйкарів приняти старі умови з певною шкодою для себе.

КОВПЛЕНД ПОДАЄ ПОПРАВКИ ДО ЗАКОНУ ВАГНЕРА.

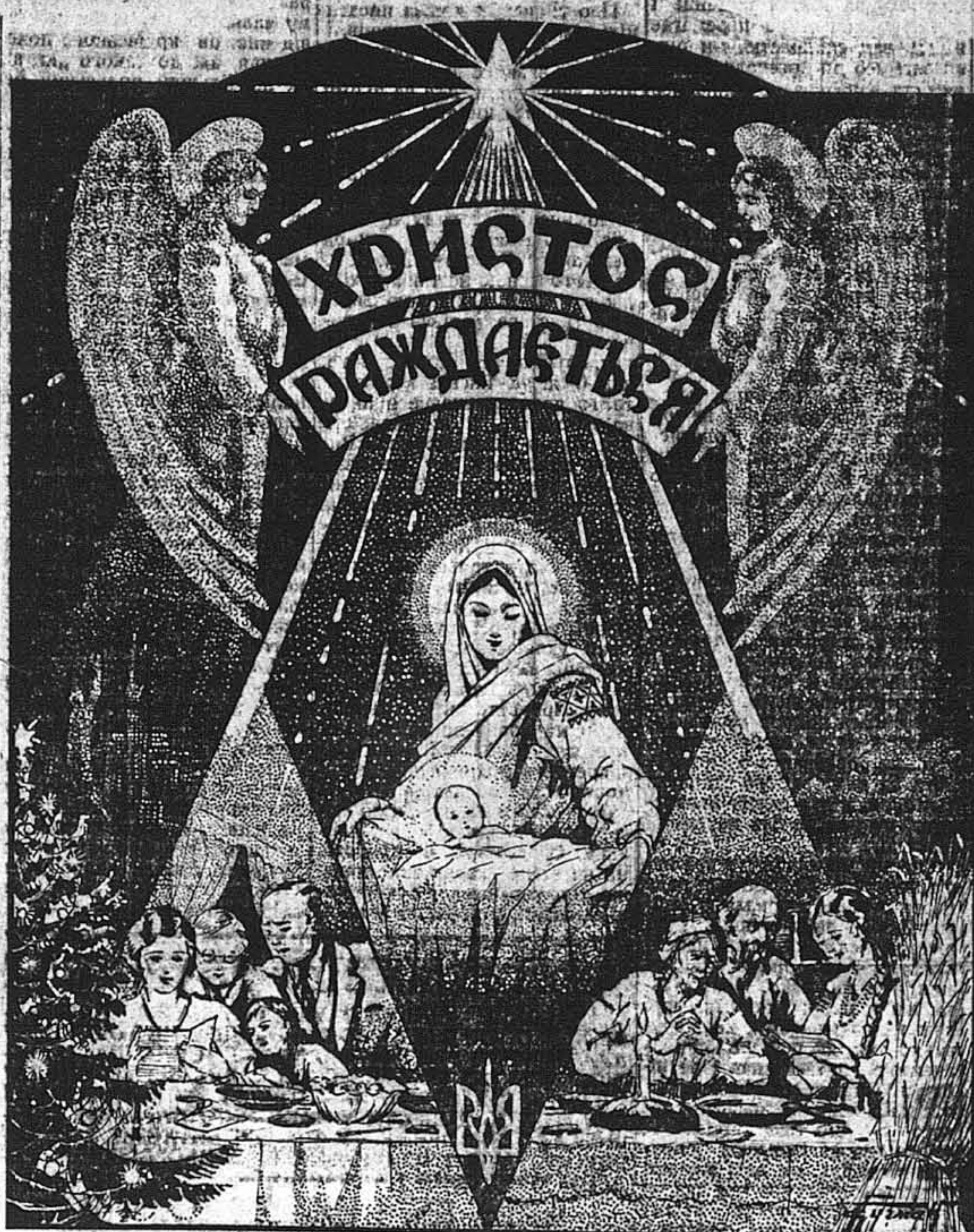
ВАШИНГТОН. — Сенатор Ковпленд оголосив проект поправок до закону Ваґнера, які він хотів би перевести в конґресі. Ці поправки заключалисяб у тому, що всі робітничі юнії булиб заінкорпоровані й поносилиб відповідальність за зломання зобовязання в такій самій мірі, як працедавці; провідники юній мусіли би бути американськими ґромадянами; справ зломання зобовязань не рішав би „комітет взаємин праці", тільки звичайний суд.

СУДДЯ СОДЕРЛЕНД ЗРЕЗИҐНУВАВ.

ВАШИНГТОН. — Член Найвищого Суду, суддя Содерленд, вніс на руки президента резиґнацію, опираючи її на законі, який перейшов минулого року, а який передбачає, що кожний член Найвищого Суду має право зрезиґнувати по 75 році життя.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ЗАКИД „ШРУБУВАННЯ" ЦІН.

НЮ ЙОРК. — Американський інститут сталі і заліза прилюдно заявив, що закид заступника федерального прокуратора, Джексона, немовби то великі компанії, користаючи зо свого майже монопольного становища, „шрубували" ціни на свої продукти й через те обмежували консумцію тих продуктів, а вкінці тим викликували безробіття, є неоправданий. На основі статистичних даних інститут виявив, що в той час, коли ціни на працю в сталевому промислі зросли на 31%, то на продукти зросли тільки на 21%.

РІДНА ШКОЛА

не надіслала цього року до американських українців різдвяного поклику з проханням допомогти цій дорогій народній установі. Та з надісланої телеграми можна догадатись, чому так сталося. Старокрайова преса доносить раз-у-раз про те, що поведена „Рідною Школою" плебісцитова акція за українську мову навчання в народніх школах по українських селах під Польщею стрінулася з великим опором усього польського суспільства і польської влади. Акцію ту названо „революційною" і „протидержавною". І тому будуть там тепер цілком певно роблені перешкоди у переведенні коляди на „Рідну Школу". Можна навіть припускати, що така коляда на „Рідну Школу" буде взагалі заборонена. А як ні, то певно тягнутимуть колядників перед суд за ту коляду як за якусь „протипольську демонстрацію", звернену проти польської держави, а може навіть і конфіскуватимуть зібрані підчас коляди гроші.

Ось ці обставини наказують українцям в Америці виконати цього року свій традиційний обовязок супроти „Рідної Школи" ще совісніше, ніж це було минулими роками. Зібрані жертви треба слати до краю на таку адресу:

„OBYEDNANYE"
P. O. Box 122. Church Street Annex, New York, N. Y.

Степан Мусійчук.

РІЗДВО В УКРАЇНІ

На столі свічка, страви немає.
Хазяйка сумну думу думає...
Стара бабуся в холоді дише,
Мороз по вікнах недолю пише,
Обдерті діти, бідні внучата,
Ждуть, коли хліба принесе тато.

„Засвіти свічку", каже бабуся:
Нині Свят-Вечір! Христос родився!
Чуєш? Вже дзвонять десь зпоза хати,
Зараз тут прийдуть колядувати".

„Тихо, матусю, старенька моя!
То не дзвіночок; це дзвонить зброя.
В нас поза углом сторож тут ходить,
По наших вікнах очима водить!"

„Скажіть, бабусю", озвались діти:
Чого це свічку треба світити?
Хто оце прийде колядувати?
Мила бабусю, просим сказати!"

„Тихо, маленькі! Щоб не почули!
За це рік тому й тата замкнули!"
„Скажіть, бабусю", внучки шептали:
„За що татуся нам геть забрали?"

Мовчки матуся свічку світила,
Тихо бабуся заговорила:
Про Христа Бога оповідала
І „Бог предвічний" ледви шептала...
Не докінчила... ринули двері...
Свічку згасили три комісарі,
Свічку згасили, віру стоптали,
Рождества Христа вони злякались.
Дітей забрали, закули матір,
Стару лишили в холодній хаті.
Стара бабуся тихо шептала,
Закостенілу руку підняла,
Своїх внучаток благословляла
І на прощання ще їм додала:
„Христос родився, знайте внучата!
Не бійтесь, милі, із ним страждати!
Христос родився! Свят-Вечір нині!
Настане радість в нас, в Україні!"

ЗАПОВІДАЮТЬ НОВУ „ЧИСТКУ" КОМУНІСТИЧНОЇ МОЛОДІ

МОСКВА. — Совєтські ґазети пишуть раз-у-раз про те, що серед молоді, що є в комуністичних рядах, є повно „ворогів народу" і „контрреволюціонерів" та „фашистів". За те обвинувачують ґазети провід Комсомолу. Це, на їх думку, він винен, що молодь не є перенята комуністичним духом. Ось ті закиди, як того можна легко догадатись, є заповіддю, що зачнеться нова „чистка" Комсомолу. А це означає: нові розстріли.

„НЕ КУПУВАТИ В ЖИДІВ!"

ЛЬВІВ. — Такі написи, виписані грубими буквами, видніли на летючках, що їх розкидувано по вулицях Львова 15-го грудня м. р. Розкидали їх польські студенти і студентки, які ходили вулицями парами.

ЧЕРПАТИ ЖИВУЧІ СИЛИ В ШЕВЧЕНКА!

ВАРШАВА. — Дня 7. грудня м. р. виголосив д-р Дмитро Донцов відчит на тему „Де шукати наших традицій". Відчит відбувся в домівці Української Студентської Громади у Варшаві. Кімната була виповнена вщерть студентською молоддю й старшим громадянством. Прелеґент обговорив поодинокі епохи нашої історії й підкреслив, що маємо подвійну традицію: Кочубея, Кониського й Драгоманова, і — Орлика. А потім виказував, що українська нація у своїй боротьбі за визволення має черпати живучі сили в Шевченка, а не в Драгоманова, що голосив обманні кличі про братерство народів, вселюдську справедливість і т. п. Д-р Донцов казав, що ми не повинні давати себе далі одурювати фальшивими кличами про вселюдську любов. Ми повинні скинути уже раз рожеві окуляри, а вдивлятись у людей чину, яких у нашій історії дуже багато. А в першу чергу черпати сили в такої мінної й мужньої людини, якою був Шевченко.

ВИЙДЕ „ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ".

ЛЬВІВ. — Видавництво „Новий Час", що видає щоденник під цією назвою, а заразом і „Історичну Бібліотеку", видало досі такі монументальні твори: Велику Історію України, Історію Українського Війська й Історію Української Культури. А тепер приступило до видання „Всесвітньої Історії". Цей новий твір буде виданий під редакцією історика д-ра Івана Крипякевича. Матиме 864 сторінки друку і 600 ілюстрацій.

ЧОГО ШУКАЄ ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ.

ПЕРЕМИШЛЬ (Галичина). — Польська поліція зявилася в філії книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка і в Народнім Базарі в Перемишлі й зажадала, щоб їй видати запас книжки „Наполеон і Україна", виданої Видавничою Спілкою „Діло". Поліцаї заявили, що польська цензура ту книжку сконфіскувала.

„ПЕХОТОМ" ДО ВАРШАВИ.

ЛЬВІВ. — Польські ґазети розписуються широко про „гуцула з Вавочного", що то з великої любови до Польщі зайшов з Гуцульщини пішки — до Варшави. Та виявляється, що це не був ніякий гуцул, а Евген Яців з Лавочного, повіт Стрий, засуджений минулого року за ріжні кримінальні вчинки на три роки вязниці з припиненням. Він то понатаґав ріжних людей на ріжні суми, обіцюючи, що випросить для них у „президента в Варшаві" ріжні полекші. Наші люди з Лавочного питаються, чому поліція не арештувала цього обманця, якого польська преса представляє як польського патріота.

З НУЖДИ ПОКИДАЮТЬ РІДНИЙ КРАЙ.

ЛУЦЬК (Волинь). — Українцеві не можливо набути шматка землі. Зате масово спроваджують на Волинь польських мазурів. Не лишається малоземельному українському населенню нічого іншого, як еміґрувати. І так діється. Селяни масово кидають рідну землю, що не може їх виживити. Недавно виїхали кораблем „Косцюшко" понад 500 еміґрантів з Волині до Бразилії й Арґентини.

„МІЖНАРОДНЯ" ТАЙНА ВИЯСНЮЄТЬСЯ.

МОСКВА. — Хто є пан Робинсон і пані Робинсон, про яких розписується світова преса, а в першу чергу американська, так широко й так багато? Виявляється, що пані Донелд Робинсон є властиво Рут Рубенс з Ню Йорку, а Донелд Робинсон — пан Рубенс. Так виходить з фотографій, які провірено. Обидвоє мали американські пашпорти, які набули ошуканчим способом. Як відомо, спершу зник пан Робинсон, а потім пропав слід і за його жінкою. Припускають, що вони були комуністами і на большевицькій службі. Та щось їм не повезло й тепер певно обидвоє вже не є між живими.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ДАЛІ „НОРМАЛІЗУЮТЬ"

Згідно з тим, що пише польська преса на українських землях під Польщею, наша культурно-освітня установа „Рідна Школа" стала в її розумінні — революційною і противдержавною. За що?

Існують у Польщі на папері такі державні закони і розпорядки, які дають змогу домагатись у державних школах зміни мови навчання. Використовуючи свій державний апарат, як теж при допомозі ріжних ошуканчих способів, усунено українську мову навіть зо шкіл у таких місцевостях, які є наскрізь українські, себто де нема зовсім поляків, або є їх усього кілька осіб. Щоб тому лиху якось зарадити, взялася старокрайова „Рідна Школа" за переведення шкільного плебісциту в тих українських громадах, де є в державній школі польська мова мовою навчання. І робить вона це при помочі шкільних деклярацій батьків українських дітей, згідно з польським законом з 31. липня 1924 р. і виконним розпорядком до нього з 7. жовтня 1925 р., пристосовуючися ще стисло і до цього розпорядку президента польської держави з 29. листопаду 1930 р., який обговорює зміну мови навчання по школах що сім літ. „Рідна Школа" оголосила ті закони, як і подала завваги від себе, якими накликує українське громадянство, щоб точно придержувалося законів. Що більше. Сама „Рідна Школа" взиває, щоб нікого не силувати до підпису деклярацій, себто нікого з українців, бо очевидно, що про поляків булоб у тім випадку навіть смішно говорити.

Як жеж тепер те все коментує польська преса? І як поступають у тім випадку польські урядовці, що повинніб стояти з уряду на сторожі законів держави?

Отже дійсність є така, що з приводу цього шкільного плебісциту піднято з польського боку величезний ґвалт. Хитрий польський закон вимагає, щоби підписи на деклярціях були леґалізовані. А леґалізувати їх може тільки представник польської влади. І ось тут стрінулась українська законна акція відразу з непоборною перешкодою. Війти по селах відмовляються леґалізувати деклярації, бо так їм наказала робити вища влада. А старости заявляють при рекурсах зовсім отверто, що не дозволять на леґалізацію, бо плебісцитова акція за українську мову навчання розбиває — два народи. Не помагають і апеляції до міністерства. І не поможе тут певно й варшавський сойм, де внесено у цій справі інтерпеляцію.

А вся польська преса пише таки зовсім отверто проти акції „Рідної Школи". Навіть пише провокаційно, бо звязує її леґальну акцію з акцією підпольною, революційною, щоб тим чином довести до того, щоб влада припинила діяльність „Рідної Школи", щоб її розвязала. Ось так виглядає „нормалізація" у найновішим виданні. Як так піде далі, то вона готова зовсім нормально пропасти навіки, щоб уже ніколи не вернутись.

МИ НЕ ДЯКУЄМО ВАМ ЗА ВАШУ ЖЕРТВУ, БО МИ ЗНАЄМО, ЩО ВИ СВІДОМІ ЦЬОГО, ЩО СКЛАДАЮЧИ ЖЕРТВИ НА НАРОДНІ ПОТРЕБИ, ВИ ТІЛЬКИ СПОВНЯЄТЕ ДІЛОМ ТЕ, ЩО ВИСКАЗУЄТЕ СЛОВАМИ, КОЛИ КАЖЕТЕ: ВЛАСНИМИ СИЛАМИ ДО ВЛАСНОЇ ДЕРЖАВИ. МИ ТІЛЬКИ СКЛАДАЄМО ВАМ ЩИРІ ПОБАЖАННЯ ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО, ПРИГАДУЮЧИ ВАМ ЗАРАЗОМ І ТУ АДРЕСУ, НА ЯКУ ТРЕБА СЛАТИ ЖЕРТВИ:

ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.
(OBYEDNANYE)
P. O. BOX 122, CHURCH STREET ANNEX
NEW YORK, N. Y.

НАША КУЛЬТУРА Й СУСІДСЬКІ „ЗАПОЗИЧЕННЯ"

Не тільки ворожі й байдужі, але навіть прихильні нам чужинці, оцінюючи нас і наші розвоєві можливості, в першій, а деколи й одинокій мірі підкреслюють нашу **чисельність...** На десятки міліонів українських голов, на аморфну масу, на силу, що „покищо" дрімає в потенції, звикли показувати й ми самі собі й іншим у багатьох, деколи дуже невідповідних ситуаціях, інтонуючи стару й нецікаву пісеньку, мовляв — „ми не дамось, нас більше тут". А хоч на наших таки очах „далась" Етіопія, хоч „дається" Китай, хоч ми свідомі того, що в боротьбі за життя одиниць і народів найчастіше перемагає якість над скількістю, ми рідко сягаємо до арсеналу наших якісних атутів, задоволяючись почуттям нашої скількісної переваги. Правда, проти затій міцнішого нічого не вдіє духова вартість чи культурна вищість нападеного; алеж поки ще в Европі, хочби й на її сході, мають якунебудь вагу культурні й духові цінності, ми повинні куди частіше сягати до їхнього арсеналу, ніж досі це робили. Література, мистецтво, наука в зустрічі з машиновим крісом, чи ґазовою бомбою, це справді жалюгідна картина; але покищо кріси мовчать, а ґазові бомби не тріскають і нема чого ховатися зо своєю культурою, раз вона є, і то не тільки для власного вжитку, але, так би мовити, й на експорт.

Та свідомість того, що наша сила лежить не тільки в нашій скількости, але й у якості, занадто слабо поширена. Не всі ми ще знаємо, якими культурними скарбами володіємо та як дуже „заборговані" в нас наші ближчі й дальші сусіди. А це нам треба знати. Не на те, щоб когось колоти своєю вищістю, а на те, щоби попросту... не роззявляти з подиву рота на вид рябого пірячка культури, в нас самих позиченого, чи просто без церемонії взятого.

Старий ми народ і стара наша культура. Народилася вона перед віками, черпала з найчистіших і найміцніших праджерел, закорінилася в народі глибоко й викорінити її, чи знищити, не легко. Одна тільки наша хиба: що ми цієї культури не знаємо, не відчуваємо так, як цей чоловік з анекдоти, що не знав і не вірив, що він увесь вік говорив прозою, поки не зясував собі того — що таке „проза". А чейже нас ця культура окружає звідусіль, ми нею живемо й дихаємо, нею ми теж так чи інакше обдаровуємо наших ближчих і дальших сусідів.

Недавно була в нашій „Культурній Хроніці" замітка про те, що деякі чужинецькі композитори присвоїли собі деякі наші мельодії. Замітка, так би сказати, між іншими. Один з польських орґанів підхопив нашу замітку й, висміявши її так, якби це були речі, виссані з пальця й неможливі до негайного ствердження, признав нас хворими на „меґальоманію", тай то ще гостру.

А тимчасом те, про що ми в тій замітці, між іншим, згадали, цеж були дрібниці в порівнянні з тими неспожитими скарбами культури й духовости, що їх нам наші ближчі й дальші сусіди завдячують.

Про ті скарби можна писати цілі томи студій і причинків, і вони будуть колись написані. Питання занадто важливе, щоб його знехтувати. Але на цьому місці ми тільки так знехотя торкнемося бодай кількох безспірних фактів культурних „запозичень" наших сусідів у нас.

Поминаючи культурну вищість Держави Володимира Великого і Ярослава Мудрого над тогочасною не тільки східньою, але й західньою Европою (вистане порівняти тогочасний Київ з Парижем!), не потребуємо теж пригадувати, чим була українська культура, тобто право звичаєве й писане, книжність і письменність для Литви **Ґедиміновичів.** Вистане пригадати, яку преважну ролю сповняло українське мистецтво, тобто архітектура, різьба, а в першу чергу малярство в Польщі **Ягайлонів.** Був чейже час, а тривав він впродовж **двох століть,** що тільки мальовило, виконане „ману ет море рутеніко" (рукою й звичаєм українським) вважалося мистецьким і гідним королівського двора, колеґіяти, чи собору. Про цілу низку українських мальовил по польських костелах Ягайлової фундації збереглися документарні відомости, збереглися теж знамениті на свій час українські мальовила XV. в. в соборах **Люблина, Сандомира й Кракова.** Чи не є це характеристичне, що тип української **Богородиці-Одиґітрії,** створений українськими іконописцями, устійнився як тип польської Богородиці? Правда, зчасом вплив української культури на польську ослаб. Зневтралізували його впливи німецькі, італійські, а потім французькі; але коли прим. в XVI. в. у Львові арцибіскуп **Соліковскі** попробував створити латинський **цех малярів** для конкуренції з українськими малярами, то цех, хоч мав опіку міста і держави (короля), не міг утриматися й мусів піти на злагоду з українськими малярами! Вони були доставцями ікон, портретів та побутових картин для найвибагливішої клієнтелі, до короля **Яна Собіского** включно, що мав, правда, на свому дворі малярів закордонних, але з крайових **тільки українців.** Чи не є це врешті характеристичне, що в польському малярстві XIX в. аж роїться від мистців українського походження, аж до такого „кита", як найбільший польський баталіст **Юлій Косак?**

Аналіза польської літературної мови від **Словацкого** до **Виспянського** виявить колись, скільки вона завдячує суто-українському словництву й специфічно українським формам і виразам. Т. зв. **„українська школа"** в польській романтичній літературі це хіба теж один з доказів впливу культури українського побуту на польську духовість. Вистане тільки злегка потрясти польськими музичними композиціями, щоб вилетіла з них ціла зграя суто-українських мельодій. Недаром то композитор і музичний критик **Станіслав Невядомскі** дорікав польським композиторам за їх рабське відношення до **„лірніцко-церкевней нути рускей"...** А мав він на думці не тільки нефортунного **Нововейского,** що запозичувався в „якогось там" Воробкевича, але й **Карловича, Галля,** а навіть **Монюшка,** що свою мельодійність завдячує не так білоруському, як українському підложжу.

Напевне буде колись написана книга про те, скільки добра завдячує польська культура нашій, і навпаки, але ми можемо бути спокійні з майбутнього білянсу запозичень. **Сальдо випаде на нашу безспірну користь.**

Не маємо теж потреби лякатися такого зіставлення у відношенні до москалів. Коли лишимо на боці безспірну вищість **Киева Руриковичів** над **Суздальщиною** Боголюбських, то порівняймо Україну Хмельницького з Московщиною Олексія Михайловича. Зробив це за свіжа ще **Павло Алепський** у XVII. в., а ми сьогодні з дива не можемо вийти, як могла ця грамотна й освічена, добре вихована, тонка, музикальна й чепурна Україна XVII. в. попасти в загребущі лапи цього фіно-татарського дикуна. Що він не залишився таким дикуном до сьогодні, що бодай зверха огладився й уподібнився до людини, цеж безсумнівна заслуга України, що дала Московщині не тільки білий хліб свого чорнозему, але й свою високу культуру. „Вікно в Европу", що його пробив Петро І., булоб немислиме без культурного посіву вихованців **київо-могилянської академії,** отсих **Славинецьких і Ростовських,** що йшли в Московщину з почуттям пізніших місіонарів, які запускалися в джунґлі невіри й забобону. Чим була би музика „европеїзованої" Московщини без **Бортнянського,** чим булоб московське різьбарство без **Мартоса й Кізловського,** як довго ждалоб московське малярство на визволення з пут „подлінніка" без **Лосенка, Левицького й Боровиковського?** Всі оті мистці XVIII в., українці не тільки з походження, але з культури, уможливили Московщині розвиток культури в XIX в., на якого тлі зоріють такі українські величини, як **Гоголь, Достоевський і Короленко** в літературі, **Чайковський** у музиці, а **Ґе, Кремський** та **Ріпин** у малярстві.

Мадяри загорнули в свій час тільки вбоге наше Закарпаття, але й воно вспіло дати їм найбільшого маляра **Мункачія,** що назвав себе так від рідного Мукачева, а поправді він був сином убогого столяра й звався **Михайло Любий...**

Нема сьогодні мови про те, щоб ми могли ревіндикувати всі сусідські „запозичення" в фізичному, матеріяльному розумінні. Алеж морального права до нашого „вольного чи невольного" вкладу в чужинецькі культурні скарбниці ми не зречемося ніколи. Навпаки, підкреслювати його будемо скрізь і при кожній нагоді, бо ми мусимо самі себе й інших усвідомити, що наша перевага лягла не тільки в нашій скількости, але й якості. Це нам дасть підставу для більшої як дотепер самопошани, та врешті раз на все замкне дорогу до чужих берегів тим, що відчалювали від рідних тільки тому, що їх гнобило почуття культурної нижчости. — („Новий Час").

ЧЕРЕЗ "СВОБОДУ" ДО СВОБОДИ!

ЧАСОПИС — ЦЕ НЕ ПАПІР. І НЕ НАЗВА. НАВІТЬ — НЕ ДРУКОВАНІ В НІМ СЛОВА. ЦЕ ІДЕЇ. ЦЕ ТОЙ ЖИВИЙ ДУХ, ЩО ТІЛО РВЕ ДО БОЮ ЗА — ПОСТУП, ЩАСТЯ, ВОЛЮ. ОСЬ ТАК РОЗУМІЄ СВОЄ ЗАВДАННЯ „СВОБОДА". І ВІРИТЬ, ЩО СТОЇТЬ НА СТОРОЖІ ТОЇ ВЕЛИКОЇ ІДЕЇ, ЯКА МУСИТЬ ДОВЕСТИ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД ДО УКРАЇНСЬКОГО ВИФЛЕЄМУ. У ТІЙ ВІРІ ВИТАЄМО УСІХ НАШИХ ЧИТАЧІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ З ЦЬОГОРІЧНИМ РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І БАЖАЄМО ЇМ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

РЕДАКЦІЯ „СВОБОДИ".

САМООБОРОНА ЖИДІВ

Кілька днів тому лондонські часописи принесли були вістку, що в одному маленькому містечку недалеко Женеви, в Швайцарії, мають зїхатися з цілого світу жидівські банкирі, щоб створити величезну фінансову інституцію для боротьби з ворогами жидівства. Ця фінансова інституція малаб 2,500 міліонів американських долярів і її завданням булоб поборювати при помочі ріжних фінансових міжнародніх махінацій ті краї, в яких процвітає антисемітизм. До тих країв у першій мірі належалаб Німеччина, а далі Польща, Румунія й інші.

Як усім добре відомо, економічне життя кожного народу не є зовсім відокремлене від решти світу. Один край продукує це, інший що інше. В однім краю, з огляду на клімат, ростуть одні ростини, в іншому інші. Один край має такі поклади мінералів, інший інші. Лиш деякі краї, до яких можна зачислити Америку, є в в такому щасливому положенні, що мають у себе майже всі основні продукти і в крайньому випадку моглиб обходитися без продуктів чужих країв. Інші краї є залежні від решти світу. Правда, Німеччина й Італія прямують до того, щоби при помочі науки витворити штучні потрібні продукти, а навіть у великій мірі це їм удається; та всетаки повної самовистарчальности вони ще не осягнули і до того їм іще досить далеко.

З огляду на міжнародній товарообмін потрібний є також якийсь міжнародній середник товарообміну; дотепер ним було золото. Жиди, маючи у своїй контролі величезні запаси золота, стараються використати це в боротьбі зо своїми національними ворогами, підважувати фінансові системи ворожих їм країв, переводити бойкоти їх продуктів, стягати їх валюту з золотого рівня і тим змушувати до інфляції; або змушувати втечу золота з даного краю й тим викликувати дефляцію; наслідки дефляції є: брак грошей у краю, надмірний зріст вартости грошей, параліж купецтва і продукції. При помочі тих фінансових махінацій можна витискати на даний край величезні впливи.

Та, як відомо, згадану на початку чутку, як тільки вона розійшлася, зараз поквапно заперечили таки самі жиди. В Лондоні заперечив її голова жидівських послів, Невіль Ляскі; в Америці катеґорично заперечив в імені жидівського комітету д-р Адлер; а крім того заперечили цю вістку жидівські провідники всіх інших країв. Вони зазначили, що можливо де і є такі „невідповідальні особи" серед жидів, що хотілиб такого руху, але жидівський орґанізований загал враз зо своїми провідниками не бере в ньому участи і про те нічого не знає. Та вкупі з тими запереченнями лондонський часопис „Сондей Кронікел" іще раз потвердив вістку про формування згаданої вище жидівської фінансової інституції.

Виринає питання, чому жидівські провідники так поквапно заперечили цю вістку і так виразно відгородилися від цього руху. Таж цей рух мав на цілі оборону жидів? І тому вони повинніб мати бодай трошки симпатії для того руху, навіть колиб уважали його помилковим.

Річ у тому, що жиди у боротьбі зо своїми противниками не хочуть викладати на стіл карт. Вони не хочуть під своїм національним прапором творити сил для боротьби з ними. Бо це відразу відкрилоб їх сили. А ті сили, хоч і в жидівських руках, то фактично знаходяться в ріжних краях і творять невідривну частину чужих національних орґанізмів. Наприклад, якийсь великий банкир, якась велика фабрика або склеп, чи часопис, хоч і є в руках жидів, то є заразом також частиною чужого, чи то американського, французького, анґлійського, чи іншого орґанізму. Колиб жиди цей банк, фабрику, склеп, чи часопис виразно поставили до боротьби за їх власні національні інтереси, то це викликалоб обурення в тім краю, в якім той банк, фабрика чи склеп знаходяться. Остаточно це озлобилоб даний нарід до тої міри, що він обмежив би права жидів; а не виключене, що позбавив би їх права завідувати тими інституціями.

Тому жиди є проти такої орґанізованої під національним прапором боротьби з їхніми національними ворогами. Жиди, безперечно, шкодять своїм ворогам усюди з великою витревалістю і завзяттям. Але роблять вони це під плащиком якихсь інших ідей, інших інтересів. Роблять це під плащиком боротьби з „диктатурою", „фашизмом", „мілітаризмом", чи в імя боротьби за „демократію", за „релігійну свободу", „расову рівність" і т. п. Часто сплітають свій інтерес з інтересом даного краю, залишаючи свій власний у тіні. Про відомого анґлійського премієра Дізраелія, який був з походження жидом та який зробив Анґлії величезні корисні услуги, тепер самі анґлійські вчені говорять, що він „умів в ґеніяльний спосіб повязати інтерес Анґлії з боротьбою супроти царської Росії, яка гнобила жидів".

Не можна лютитися за це на жидів, що вони шукають ріжних способів, щоб урятуватися як нація. Тільки треба від них учитися. І памятати, що те, що є для жидів шкідливе, не мусить бути шкідливе для нас. І вороги жидів не мусять доконче бути і нашими ворогами. Будьмо супроти жидів такими, якими вони є супроти нас.

Різдво в Еспанії

Ще цього року велика частина еспанців провела Різдво в сумних спогадах. Та минуть грізні дні і зачнеться і для тієї частини Еспанії, що є під комуністичним терором, давне веселіше життя.

В Еспанії дні перед Різдвом завдяки віковій традиції проходили під знаком гарячкового настрою. Різдвяна льотерія, в якій головна вигра дає щасливцеві чи нещасливцям 15 міліонів пезет — у всіх на устах, на думці та в серцях. Про цю льотерію пишуть усі ґазети, кричать із усіх стін і кіосків величезні, колірові афіші; ворожать ворожки та ясновидці, що називають себе ріжними іменами. Льоси по 1,000 пезет і частини льосів продають у всіх крамницях, тютюнових торговлях і в вуличних кіосках. Купують багаті й бідні, старці, підростки, шкільні діти. Кілька тижнів 22-міліонове населення живе надією, що в останні дні перед Різдвом доводить еспанців у настрій близький до божевілля.

В ночі з 24 на 25 грудня носяться по вулицях з т. зв. „дзам-бомбою". Це глиняний, теракотовий або бляшаний валець із натягненою на горішньому отворі шкірою, як на бубні. В цю шкіру вдаряють палочками, товкачиками, кулаками, а звуки, що виходять із того інструменту: „дзам-бом-ба, дзам-бом-ба" дали йому назву. Такі „бомби", менші, дають приятелям у дарунку.

Та вершком еспанських Різдвяних Свят є їжа, а радше обжирство, що в ті святочні дні переходить у культ. Всі еспанці їдять тоді стільки, скільки можуть зїсти.

У крамницях гори шинок, ковбас, паштетів, печеного дробу й іншої птиці, печена дичина. У більших торговлях уже 15—16. грудня проходжуються пантарки, за решітками, з кокардками, з блискучими металевими дзвіночками на ногах, поважно похожають півні, голуби, не здогадуючися, що кінець їх недалекий. Та клясична різдвяна еспанська страва це печений індик. Вже кілька днів перед Різдвом сільські пастухи, з виду похожі на оперових акторів, женуть стада величезних, крикливих індиків гамірливими вулицями великого міста, зупиняючи рух прохожих, автомобілів і трамваїв. Поліцаї кричать, вимахують білими палочками, кричать, аж захрипли, та безпомічно затихають, коли пастухів здержують покупці, чоловіки, пані вибирають, обмацують, мнуть індиків, що бороняться ногами та крильми, торгуються, кричать, а юрба цікавих збирається довкола.

Про виставову красу в Еспанії примітивне розуміння. Коли вносити по нагромадженні великої маси товарів, то можна думати, що красу крамничної вистави еспанці уявляють собі лише в скількості, коли вистава закинена всяким добром. Одна крамниця старається перевищити другу скількістю, хоатично накиданим за вікном усяким крамом. У тісному сусідстві з консервами, вудженинами ціла маса всяких сирів.

Всі сири дуже гострі, за винятком бурґоського сира (який дуже поручають еспанські ґігієністи): цей сир синаво-білий, дірковатий, мягкий і вогкий. По запаху і зверхньому вигляді подібний до нього сир вілляльон. Ляманчський сир, який заїдав на своїх мандрівках по Кастилії Дон Кіхот, не кожний може понюхати... Сир цей держать в оливі кілька тижнів і щойно тоді він зовсім задоволить еспанських смакунів. Дуже смачні є копчені сири, а з них найдорожчий „качіо-кавальо".

У цукорнях — справжні архитвори мистецтва із цукру, чоколяди, горіхів, кандинзованих овочів. Нпр. арена, на якій чоколядові бики намагаються пробити рогами цукрових і марципанових матадорів і тореадорів, Авіля (столиця провінції тої самої назви, в ній старинні різьби) з вежами, церквами, старими домами та сніжними горами на овиді. Лови фісташкових (маса з горіхів фісташкового дерева) лицарів на диків, севільська ажурова жіральда (вежа з дзвонами) з рожевого й опалевого кришталевого цукру. І для ґумору призначили якусь частину на виставах: занята фарбуванням бров марципанова дівчинка забула про індичку, до якої вже забрався великий чоколядовий кіт... Або — золотисто-червоний листар подає коминареві грошевий лист (із цукру) із печаткою Гавани... Марципанова відданиця кидає очима із синього ледоватого цукру на кавового коліру юнака, який присягається їй, приклавши цукрову руку до камізольки з горіхової маси...

Еспанці — ласуни. Кожне еспанське місто, кожна округа має свої спеціяльні ласощі. Алькаля-Генарес, місто славне колись своїм університетом, де народився славний письменник Сервантес, славний тепер хіба цукрованими мигдалами, облитими чоколядою, що має великий збут. Сараґоса, Кадікс гордяться ріжними родами нуґату, „туронами". Є турони високі й стопу, а в розрізі мають багату ґаму тонів, починаючи від рожевого (що походить від конфітур із рожі), а кінчаючи на зеленім (що походить від фісташів), „Алаг" — мягкі медяники, спеціяльність Ґренади, „альфахорес" запашні медові торти, спеціяльність Маляґи, або „борачі" — густо напоєні лікером бабки, гордість Ґвадаляхари.

До звичайних цукорничих приман у передріздвяні дні долучуються ще купи кандинзованих овочів, марципанових, чоколядових звірів, горіхи і мигдали казкових розмірів і торти, похожі на трітонів (морські боги, водні чудовища) і на пекольні дивовижі. На вулицях, на кожному кроці, страґани з кокосовими, кедровими, грецькими горіхами, соняшниковими і гарбузовими зернятами, з горами малинових, рожевих, опалевих, білих медяників, а все те скоро розкуповують, їдять і знову зявляється...

У Мадриді у мирних часах не лише в свята, але і в будні на вулицях повнісько людей. Треба привикнути до тих людських рік, до того стиску та криків, щоби не дивуватися, не питатися „що сталося?" Нічого не сталося... Просто на вулицях усі, хто може, хто не замкнений, кого не прикувала до ліжка недуга, не звязаний обовязками.

Тяжко описати, до чого бувають подібні мадридські вулиці в різдвяні дні! Здається, наче до міліонового населення прилучилися люди всіх близьких міст і сіл, зіллялися в довжезну процесію. У передвечірніх годинах тяжко було перед громадянською війною протиснутися через цю юрбу людей і неодин хоч не хоч відкладав до найближчого ранку орудку, яку повинен був негайно полагодити.

Ніч із 24. на 25. грудня у Мадриді, це залиті чорними масами вулиці, ясно освітлені, мерехтіння світляних реклям, лямпіони, швигаючі у повітрі хвости прожекторів, безладні пісні, крики, пискіт, реґіт і дикі „дзам-бомба, дзамбомба", що лякають непривичне вухо.

Та, як сказано, так Мадрид виглядав на Різдво, заки ще до влади прийшли комуністи.

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ!

У. Н. СОЮЗ, ЩО ОБЕЗПЕЧУЄ НАС І ҐАРАНТУЄ НАМ, ЧИ НАШИМ РОДИНАМ, ПЕВНУ ГРОШЕВУ ВИПЛАТУ, СПОМАГАЄ ТИМ МАТЕРІЯЛЬНУ СТОРОНУ НАШОГО ІСНУВАННЯ. ТА ХТО ЗНАЄ ІСТОРІЮ У. Н. СОЮЗУ, ТОЙ МУСИТЬ ПРИЗНАТИ, ЩО У. Н. СОЮЗ ЗАВЖДИ ДБАВ І ПРО ДУХОВУ СТОРОНУ КОЖНОГО З НАС. ВІН ПІДНІМАВ НАС ЗАВЖДИ ДО МОРАЛЬНИХ ВИСОТ. І ЗАКЛИКАВ НАС ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛЬНОТИ. І ТАКИМ ЧИНОМ ПОВСТАЛА В АМЕРИЦІ ВЕЛИКА, СВІДОМА, ЖЕРТВОЛЮБНА І ПАТРІОТИЧНА СОЮЗОВА РОДИНА. ОСЬ ТІЙ ВЕЛИКІЙ УКРАЇНСЬКІЙ РОДИНІ В АМЕРИЦІ, ЯК І ВСІЙ НАШІЙ ІМІҐРАЦІЇ, А ТАКОЖ РІДНОМУ КРАЄВІ ПЕРЕДАЄ З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО ЩИРІ ПОБАЖАННЯ

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В АМЕРИЦІ.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ПІТСБУРҐ, ПА.

Замісць святочних бажань на народні цілі.

Володимир і Марія Малевичі замісць святочних бажань складають на народні цілі $10. Гроші переслано через Обєднання.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

—о—

ЯК РІЗДВО, ТО РІЗДВО.

Подає „Манчестер Ґардієн", що до редакції прийшов під Різдво недоплачений лист з Трансвалю, в південній Африці. Сподіваючися, що в ньому може бути щось вартісне, редакція збиралася за лист доплатити. Та цим разом доплачувати не було треба, бо на посилці було написано почтовим урядом у Трансвалю:

„Почтова оплата на цій посилці не була оплачена висілаючим у належній сумі.

„За спеціяльним різдвяним зарядженням почта зрікається стягання доплати.

„Просимо звернути увагу висилаючому на те, скільки виносить повна оплата за такий лист".

Каже „Манчестер Ґардієн", що це справжній різдвяний настрій, та жалує, що такого різдвяного духа не проявляє англійський податковий уряд, коли по поганськи домагається недоплачених податків.

РІЗДВЯНИЙ ПОЕТ.

Додає „Ґардієн", що різдвяний настрій, який проявила почта в Трансвалю, зійшов надаремне: в листі саме була поезія, котра не надавалася до поміщення.

Та „Ґардієн" ще не має причини нарікати: що мають сказати ґазети, що за недоплачені листи заплатили, а в них знайшли поезії, що до поміщення не надаються?

РІЗДВЯНА ПОГОДА.

Коли сказати само слово Різдво, то кожному з нас нагадаються певні, виразні образи. Ми носимо ці образи в своїй уяві, а зродилися вони з наших досвідів з багатьома Різдвами, звичайно в нашім молодім віці.

Як уявляємо ми Різдво собі? Певно на тлі зими, зо снігом, морозом.

Як почувається чоловік, що привик до Різдва з зимою, коли йому приходиться жити в краю, де снігу в Різдво звичайно нема? Хіба потішиться тим, що люди в Арґентині мають іще більше непривичне Різдво, бо там на Різдво припадають жнива.

АМЕРИКАНСЬКЕ РІЗДВО.

Різдво в Україні це свято родини. В Америці Різдво це свято особи. В Україні всякі радощі, приємності, забави в Різдво справляє родина разом. В Америці найважнішою справою в Різдво є подарунки, а всі подарунки йдуть кожній особі окремо.

Через те в Америці головною трудністю для кожного перед Різдвом являється питання: кому і які дарунки робити? В Ріднім Краю такої „індивідуалізації" мало: хіба що колядники заколядують одну коляду господареві, іншу господині, а інші дітям, або дадуть іншу віншівку кожній людині в родині.

НАЙПОПУЛЯРНІШИЙ СВЯТИЙ.

Через те й св. Миколай набрав тут спеціяльного значіння. Він обняв заряд над трудною справою: подати кожному, жадному подарунків, такі дарунки, яких він бажає.

Промовляє він до всіх дітей. Не лише християнських, але й нехристиянських. Це мабуть одинокий святий, якого признають усюди, де лише про нього чували. І признання його добилися діти.

ЧИ СВЯТИЙ МАЄ КУПЧИТИ?

В Америці його сильно скомерціювали: кожна крамниця старається мати свого „Санта Клоса", щоб заманювати дітей до свого бизнесу.

Виходять з того ріжні клопоти. Пише до одного журналу одна канадійка, що її синок вернувся з закупна з матірю сумний. Мати здивувалась цим немало, бож вона привела синка до св. Миколи й цей мав з дитиною довшу розмову. „Чогож ти сумуєш?" — питалася мати.

„Бо на другий рік не буде св. Миколи", відповідає синок.

„Не буде? А чомуж не мав би бути?" — дивується ще більше мати.

„Він виглядав так зле, що він до другого Різдва не потягне", каже хлопчина.

І мати пригадала собі, що „Санта Клос", котрого вони бачили в крамниці, справді виглядав дуже опущений.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОЗІР! НЮАРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР! ЗАХОДАМИ 3-тої СОТНІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ

відбудеться

ВІДЧИТ І ПРИСЯГА 3. СОТНІ ЧОР. СІЧИ

ЧЕРГОВИЙ ВІДЧИТ НА ТЕМУ: „СВІТОВІ ПОДІЇ А УКРАЇНА"

буде вголошений

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО СІЧНЯ (JANUARY) 1938 РОКУ В СІЧОВІЙ САЛІ, 229 SPRINGFIELD AVE., NEWARK, N. J.

Прелеґентом буде ҐЕНЕРАЛ ВОЛОДИМИР СІКЕВИЧ.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 6:30 ВЕЧЕРОМ. ВСТУП ВІЛЬНИЙ ДЛЯ ВСІХ.

Усім, що люблять слухати доброго відчиту, радимо прийти вислухати цим разом. Ґенерал В. Сікевич є високо образованою людиною і добрим бесідником. Кожний, що був присутнім на попередніх відчитах, де прелеґентом був ґен. В. Сікевич, виходив дуже вдоволеним. — Тому і Ви прийдіть на цей відчит, а напевно будете вдоволені. По відчиті інспектор Чорноморських Січей ґен. В. Сікевич переведе присягу урядникам 3-тої Сотні Чор. Січи в Нюарку.

Команда 3. Сотні Чорноморської Січи.

ОХ, СПІВАЙТЕ МЕНІ!

Ох, співайте мені тут на чужині
Про край чудовий свій рідний,
Про тії степи, розлогі лани,
Про Дніпро, що слави ґідний.

Ох, співайте мені тих славних пісень
Про давні часи бувалі,
Про наших предків, славних козаків,
Як в бою за волю вмирали.

Ох, співайте мені тих могутніх пісень
Про наших славних героїв,
Що за рідний край, за волю його
З піснею ішли до боїв.

Ох, співайте мені тих любих пісень
Про рідні села дрімучі,
Про тую весну, цвітучі сади,
Про соловіїв співучих.

Ох, співайте мені тих віщих пісень,
Хай пісня радість віщує,
Нехай пісні чар той, святий нектар,
Зболілу душу лікує.

Ох, співайте мені, додайте надій
Про краще наше майбутнє:
Що прийде той час, що зєднає нас,
Воскресне слава могутня.

Катерина Маланчукова.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ТЕЙЛОР, ПА. Річні збори відділу 193 відбудуться в неділю, дня 9-го січня 1938 р., в годині 2-гій пополудні, в домі Укр. Роб. Громади. Буде вибір уряду й інші важні справи до полагодження. — Т. Трач, секр.

ВІНДЗОР, ОНТ. КАНАДА. Тов. ім. Юліяна Головінського, від. 341, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться у вівторок, 11-го січня 1938, в салі Українського Національного Обєднання при Текамсі і Галл. Початок у год. 7:30 вечором. — П. Дуда, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться у вівторок, 11. січня 1938, в год. 7-мій вечором, в галі У. Н. Дому, 33-35 Вест 19-та вул. Кожний член обовязково має прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір нового уряду на 1938 рік. — Андрій Бирич, секр

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О Николая, від. 4, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні збори і разом річні відбудуться у вівторок, 11. січня, в годині 7-мій вечором, під ч. 264 Варен улиця. Просимо всіх членів прибути на означений час. Буде справоздання уряду і контрольної комісії за минулий рік і вибір уряду на 1938 рік. Просимо довгуючих членів вирівняти довг за минулий рік. Неявившийся члена на ці збори підпадає під кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Н. Пупчик, предс.; В. Черепака, кас.; В. Глива, секр.

Добрий приятель.

— Знаєш, мені якось так нині тяжко на серці, що хіба впюся на смерть!

— Коли так, то я, як твій щирий приятель, хочу вмерти разом з тобою!